

Landet, altsaa i Forhold til, hvor Landboforeningerne findes, og man er ikke saa sikker paa, at man paa den Maade netop træffer det Rette. Da Bevillingen jo imidlertid bliver staaende i flere Aar, har jeg efter nærmere Overveielse ment, at det var rigtigere at overlade Landboforeningerne den; de kunne bedre organisere noget Saadant, som den ærede Ordfører omtalte. Saa bliver altsaa hele Bevillingen stillet til Raadighed for Landboforeningerne paa det Vilkaar, at af det, de faae, kunne de anvende en Del til Reiser. De ere just ikke forpligtede dertil, men kunne anvende Noget dertil. Naturligvis er der visse Begrænsninger for det Beløb, de kunne anvende i den Retning. — Det næste Punkt, der er forhandlet ved Samraad er „om Udgifterne (Diater og Reiseudgifter) ved Statsbørstuekommissionerne“. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at Forholdet her er saa simpelt som vel muligt. Det, der er bevilget paa Finantsloven, angaar kun de fætte af Ministeriet beskikkede Medlemmer af Kommissionen det er dem, Staten har ansat, og dem, Staten forlyner med Rejsepenge og Diater, og hvad dertil hører. Det er altsaa den større Del af Udgifterne, som kunne være temmelig betydelige. Foruden dem findes der ved Kommissionerne, særlig Hingstekommissionen, nogle Tilforordnede, der vælges af Amtsraadene, og der maa Amtsraadene selv bære Udgifterne for deres egne Medlemmer, forsaavidt dette Hverv medfører Udgifter for disse. — Samraadene Nr. 4 og 5 behøver jeg ikke at udtale mig om. Som den ærede Ordfører veed, har jeg allerede tilsendt Udvalget, efter tvende Samraad om disse Bevillinger, Wandringsforslag, hvorved de paagjældende Bevillinger blive omordnede til næste Behandling. — De to næste Punkter give heller ikke Anledning til videre Omtale, da den ærede Ordfører heller ikke har været videre inde paa dem.

Nu kommer jeg til Spørgsmaalet om de tekniske Skoler, som flere ærede Medlemmer have dvælet meget udførlig ved. Jeg skal tillade mig at bemærke, at der er nogen Bidsfarelse tilstede hos den ærede Ordfører og ogsaa hos Andre, naar han tror, at den tekniske Skole i Kjøbenhavn har hele Tilhynet og forestaar Bevillingernes Uddeling. Det er ikke rigtigt. Tilhynet udøves vel til dels gennem Forstanderen og Lærerne ved Skolen; Forstanderen udøver det mest ved Bedømmelsen af Projekter, og Lærerne og ogsaa Andre benyttes til at rejse for Ministeriet. Det er ikke indrettet saaledes, at man har en enkelt Mand, der alene varetager disse Interesser. Det kan godt være, at det vilde være hensigtsmæssigt at

have det, men saa tror jeg ikke paa, at en Bevilling af 2,000 Kr. vil være tilstrækkelig i saa Henseende. Med Hensyn til Uddelingen af Bevillingerne skal jeg tillade mig at bemærke, at det er Ministeriet, der gjør Beregningerne og uddeler Bevillingerne. Nu siger den ærede Ordfører, at Elevantallet er det Æneste, man bør lægge til Grund. Det forekommer mig dog, at dette er meget urigtigt. Beregningen for Uddelingen er temmelig kombineret. Der tages f. Ex. Hensyn til, hvad Skolen selv yder eller faaer fra andre Steder; der tages ogsaa Hensyn til Elevantallet, Timeantallet og forskellige andre Hensyn, for en Del ogsaa til Stjøn og Bedømmelse over Resultaterne, altsaa en meget kombineret Beregning, idet man har gjort sig Umage for at faae baade Kvaliteten og Kvantiteten taget med i Betragtning. Det er ganske vist, ikke altid let, men det forekommer mig ingenlunde overbevisende, at en Skole underviser 500 Elever og en anden 300, det kommer ogsaa an paa, hvilket Omfang Undervisningen har og hvilken Beskæftenhed. Det forekommer mig altsaa urigtigt at ville sige, at der er dette eller hint store Tal — det kommer dog virkelig ogsaa an paa, hvad der præsteres. Det er imidlertid et Spørgsmaal, jeg er villig til at tage under nærmere Overveielse. Spørgsmaalet om Tilhynet med de tekniske Skoler, skal jeg tillade mig at bemærke, er for saa vidt reist og har været under Overveielse allerede for en Tid siden, og jeg tror nok, man vil komme til et andet Resultat med Hensyn til Tilhynet end hidtil, saa jeg antager for saa vidt, at man ogsaa skal komme i Overensstemmelse med den ærede Ordfører. Mindretallet, 2 Medlemmer, forlanger, at fordi der sker en Forhøjelse, skal der ved de større tekniske Skoler ansættes en fast Førstelærer, der tillige kan være Inspektør, og som udelukkende anvender sin Tid til denne Gjærning. Da dette Sidste er føiet til, er jeg meget betænkelig ved Tilføiningen. At der ansættes en fast Førstelærer, kan være i sin Orden, men hvis man vil stille det Krav, at det skal være en praktisk, teknisk uddannet Mand, som udelukkende skal offere sig for denne Gjærning, tror jeg, at det paa ingen Maade kan kræves, naar man ser hen til den Understøttelse, Skolerne nu faae. Det er altsaa et Spørgsmaal, som maasse kan komme op. Der er for Resten kun ganske få Skoler, for hvis Bedkommende der kan være Tale om at gennemføre det nu, det kan kun gennemføres i Kjøbenhavn. Jeg tror nok, man alle Steder ved større og ogsaa mindre Skoler har en virkelig Førstelærer eller Inspektør; men det er en anden